10 Οκτωβρίου 2013

Ο Όσιος στάρετς Αμβρόσιος της Όπτινα († 10 Οκτωβρίου 1891)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

Ο στάρετς Αμβρόσιος θεωρείται ο κορυφαίος από τους γέροντες της "Οπτινα. Είχε τίς αρετές πού είχαν όλοι οί άλλοι γέροντες μαζί καί μάλιστα στο ύψιστο σημείο τους. Διακρινόταν για την αγία ταπείνωση του, την αγνότητα του νου καί της καρδίας, την αγάπη του πού ξεχείλιζε, καθώς καί για την αυτοθυσία πού έδειχνε για τη σωτηρία του πλησίον του. Λόγω της μεγάλης ταπεινοφροσύνης του ο Κύριος τον προί-κισε με πνευματικά χαρίσματα, με τα όποια θεράπευε τίς ψυχές πού υπόφεραν. Διάβαζε τίς καρδιές, γνώριζε τα παρελθόντα καί τα παρόντα καί προγνώριζε τα μέλλοντα των ανθρώπων. Πρόσφερε στους συνομιλητές του τον αληθι-νό, άποκαλυμμένο λόγο του Θεοΰ. Τόσο μεγάλα ήταν τα χαρίσματα του, ώστε κοντά του, στο ταπεινό κελλάκι του, έφταναν κάθε μέρα εκατοντάδες άνθρωποι για να τον δουν καί να τον ακούσουν. Ανάμεσα τους ήταν κι οί συγγραφείς Ντοστογιέφσκυ, Τολστόι, Λεόντιεφ, Σολόβιεφ, Κιρεγιέφσκυ κ.ά. Ό Ντοστογιέφσκυ τόσο πολύ ενθουσιάστηκε με την επίσκεψη του στην "Οπτινα, ώστε στο τελευταίο έργο του, τους «Αδελφούς Καραμάζωφ», περιέγραψε πιστά την πνευ-ματική εικόνα του μοναστηρίου καί του στάρετς Αμβροσίου. Ό πασίγνωστος π. Ζωσιμάς του έργου δεν ήταν άλλος από το στάρετς Αμβρόσιο, τα λόγια καί τίς συμβουλές του οποί-ου ό Ντοστογιέφσκυ έβαλε στο στόμα του ήρωα του.

Ό στάρετς γεννήθηκε στις 23 Νοεμβρίου του 1812 στο χωριό Λιπόβιτς του Ταμπώφ. Ήταν το έκτο από τα οκτώ παιδιά του Μιχαήλ Θεοδώροβιτς Γρένκωφ καί στο βάπτι-σμα του 'δωσαν το όνομα Αλέξανδρος, προς τιμήν του αγί-ου Αλεξάνδρου Νέφσκυ.

Ό Αλέξανδρος ήταν από μικρός πολύ ζωηρός, γεμάτος ορμητικότητα καί ζωτικότητα, σωστό ζιζάνιο. Οί Γρένκωφ δεν πίστευαν ποτέ πώς ένα τέτοιο ζωηρό παιδί θα μπορούσε να είχε σπουδαία εξέλιξη. Το

οικογενειακό περιβάλλον πάντως επέδρασε θετικά επάνω του. Το σπίτι τους ήταν κατά κάποιο τρόπο ενοριακό κέντρο. Ό πάππους του ήταν ιερέας, ό πατέρας του ψάλτης. Στό αναλόγιο της εκκλησίας μαζί με τον πατέρα ανέβαιναν καί τα παιδιά κι έψαλλαν μαζί του. Ό Αλέξανδρος έμαθε το αλφάβητο προτού πάει στο σχολείο από το Ψαλτήρι καί το Μέγα Ωρολόγιο.

Τα πνευματικά καί διανοητικά χαρίσματα του δεν άργη-σαν να φάνουν. Τόσο στο ενοριακό σχολείο του Ταμπώφ όσο καί στο σεμινάριο της ίδιας πόλης οπού φοίτησε για έξι χρό-νια, διακρίθηκε ιδιαίτερα καί αποφοίτησε από τους πρώτους. Ιδιαίτερη κλίση είχε κυρίως στα θεολογικά καί φιλοσοφικά μαθήματα.

Μετά το σεμινάριο δούλεψε λίγα χρόνια σαν δάσκαλος. Μέσα του όμως δεν ικανοποιούνταν με το έργο αυτό. Εΐχε βαθύτερες ανησυχίες καί κυρίως τον απασχολούσε μια υπόσχεση πού είχε δώσει όταν, τελειόφοιτος στο σεμινάριο, είχε αρρωστήσει πολύ βαριά κι υποσχέθηκε στο Θεό πώς αν γίνει καλά θα φορέσει το μοναχικό σχήμα.

Ό Αλέξανδρος πήγε στο μοναστήρι της "Οπτινα σε ηλικία 27 ετών. Τον δέχτηκαν με αγάπη καί σε λίγες μέρες του ανέθεσαν σαν προσωρινό διακόνημα ν' αντιγράψει το βιβλίο «Αμαρτωλών Σωτηρία», πού είχε μεταφραστεί από την ελληνική.

Σύντομα τον έκαναν δόκιμο καί του ανέθεσαν να διακονεί στο κελλί του στάρετς Λεωνίδα, να διαβάζει τίς ακολουθίες καί να βοηθάει στο ζυμωτήριο. Μετά από λίγο καιρό τον έστειλαν να ζήσει στη σκήτη του μοναστηρίου, όπου του ανά-θεσαν το διακόνημα του μαγείρου.

Ό Αλέξανδρος παρατηρούσε τη μοναχική ζωή καί προ-σπαθούσε να τη μάθει καί να τη βιώσει όσο καλύτερα καί πιστότερα μπορούσε. Σημαντικός δάσκαλος σ' αυτό το θέμα ήταν ό στάρετς Λεωνίδας, τον όποΐο ό Αλέξανδρος προσπα-θούσε με κάθε τρόπο να τον πλησιάζει. Μα κι ό στάρετς τον εκτίμησε από την πρώτη στιγμή καί τον συμπάθησε. Κι επειδή ό ϊδιος ήταν πολύ ηλικιωμένος, τον παράδωσε στο στάρετς Μακάριο, πού 'ταν άριστος καθοδηγητής ψυχών.

Λένε πώς όταν τον είδε ό γέροντας Λεωνίδας, φώναξε κοντά του τον π. Μακάριο καί του είπε:

– Ό νέος αυτός έρχεται κοντά σε μας τους γέροντες. Εγώ είμαι ηλικιωμένος, φεύγω άπ' αυτή τη ζωή. Τον παραδίνω σε σένα. Καθοδήγησε τον όσο καλύτερα μπορείς. Θα σου φανεί χρήσιμος.

Ό γέροντας Μακάριος τον πρόσεξε ιδιαίτερα Του έμφύτεψε τη σοφία της ταπεινοφροσύνης καί τον κράτησε στη σκήτη ως το θάνατο του.

Σύντομα ό Αλέξανδρος συνειδητοποίησε κοντά του πώς το πρώτο καί κύριο καθήκον του αληθινού μονάχου ήταν ή έκκοπή του θελήματος. Κι ή πρώτη του άσκηση στη μοναχι-κή αυτή αρετή ήταν ή τοποθέτηση του στο

διακόνημα του βοηθοϋ μαγείρου. Αυτός, ένας πρώην διδάσκαλος, να δουλεύει τώρα στο μαγειρείο της σκήτης ως βοηθός μάγειρα! Ό

ερνιστεί κιόλας το σκοπό καί το νόημα του ό όλα ευχάριστα καί με αξιοζήλευτη υπομονή

Το φθινόπωρο του 1841 άφησε το μαγειρείο, γιατί ορί-στηκε διακονητής του στάρετς Μακαρίου. Πολύ σύντομα στη συνέχεια έγινε μοναχός καί μετονομάστηκε Αμβρόσιος. Στίς 2 Φεβρουαρίου του 1843 ό π. Αμβρόσιος χειροτονή-θηκε διάκονος, ενώ στα τέλη του 1845 (9 Δεκεμβρίου), στην ηλικία των τριάντα τριών χρόνων, χειροτονήθηκε Ιερο-μόναχος.

Πολύ σύντομα μετά τη χειροτονία του καί μετά τίς ουρά-νιες εμπειρίες πού έζησε ως λειτουργός πια ό π. Αμβρόσιος, άρπαξε ένα δυνατό κρυολόγημα πού εξελίχτηκε πολύ άσχη-μα. Τον καθήλωσε για τρία περίπου χρόνια στο κρεβάτι. Είναι θαύμα το ότι επέζησε, αλλά ή υγεία του από τότε έγι-νε πολύ εΰθραστη.

Είκοσι χρόνια ε'κανε υποτακτικός του στάρετς Μακαρίου ό π. Αμβρόσιος. Είκοσι χρόνια μαθητείας σ' έναν πραγμα-τικά μεγάλο δάσκαλο. Ό υποτακτικός θαύμαζε την ταπεί-νωση, την υπομονή, την αγάπη και την αυταπάρνηση του γέροντα του καί προσπαθούσε με κάθε τρόπο να τον μιμηθεί. Σάν φίλεργη μέλισσα δούλευε άοκνα κοντά του καί ρουφού-σε κάθε λόγο πού έβγαινε από τα χείλη του σοφού καί αγίου αύτού ανθρώπου. Εκείνη την περίοδο ό μεγάλος στάρετς ασχολήθηκε με την έκδοση των πατερικών έργων πού είχε μεταφράσει από την ελληνική ό όσιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκυ. Καί σαν άριστος γνώστης καί διδάσκαλος της αρχαίαςελληνικής γλώσσας ό π. Αμβρόσιος, μαζί με το φιλόσοφο Ίβάν

Κιρεγιέφσκυ, ήταν οι κυριότεροι βοηθοί του σ' αυτό το «έργο του Θεού» όπως το αποκαλούσε.

Έτσι ό π. Αμβρόσιος εμπλούτισε ακόμα περισσότερο το νου του με το απόσταγμα της σοφίας των αγίων πατέρων. Ήταν μια ενασχόληση πού τον ευχαριστούσε πολύ καί τον έκανε να θαυμάσει μα καί να ενστερνιστεί τον πλούτο της πατερικής σοφίας. Κι όλη αυτή ή γνώση του φάνηκε πολύ χρήσιμη αργότερα, όταν ό Θεός οικονόμησε να διακονήσει κι αυτός ως γέροντας.

Το 1860 ήταν μια θλιβερή χρονιά για την "Οπτινα. Ό στάρετς Μακάριος, πού με την παρουσία του, τη σοφία του καί την αγιότητα του ξεκούραζε κι ωφελούσε πλήθος ψυχές, ήρθε ή ώρα ν' αναπαυτεί από τους κόπους καί τους ασκητι-κούς αγώνες του καί να παρουσιαστεί στο νυμφίο Χριστό πού τόσο αγάπησε από τη νεότητα του.

Προτού κοιμηθεί ακόμα ό στάρετς Μακάριος, είχε αρχί-σει να προετοιμάζει τον π. Αμβρόσιο για να τον διαδεχτεί στο διακόνημα της πνευματικής καθοδήγησης. Τον τελευ-ταίο καιρό έστελνε πολλά από τα πνευματικά του παιδιά να τον συμβουλεύονται καί να συζητούν τα προβλήματα τους μαζί του. Κι ή θητεία του π. Αμβροσίου κοντά στους μεγά-λους στάρετς Λεωνίδα και Μακάριο τον είχαν προετοιμάσει κατάλληλα για το έργο αυτό.

“Ετσι, μετά την κοίμηση του στάρετς Μακαρίου, τα πολυάριθμα πνευματικά του παιδιά άρχισαν φυσιολογικά να τρέχουν κοντά στον καινούργιο γέροντα για να κορεσουν την πνευματική τους δίψα. Κι ό π. Αμβρόσιος αποδείχτηκε άξιος συνεχιστής καί διάδοχος του γέροντα του.
Ή φήμη του νέου στάρετς άρχισε να διαδίδεται παντού.
Γύρω στα 1890 ό στάρετς άρχισε να μη νιώθει καλά. Ή προχωρημένη ηλικία του ,οι κόποι πού κατέβαλε, οι αρρώστιες πού είχε περάσει κι ή πολύχρονη άσκηση βάραιναν πάνω στο πολύπαθο κορμί του. Αυτό το τελευταίο διάστημα πού ό στάρετς έμενε στο Σαμορντίνο συνέπεσε ν’ αντιμετωπίσει καί πολλές θλίψεις, πού τον κατέβαλαν ακόμα περισσότερο.

Ή ανατολή του ηλίου της 11ης Όκτωβρίου του 1891 ήταν ή τελευταία της επίγειας ζωής του στάρετς. Γύρω στίς 11 ή ώρα το πρωί του διάβασαν την ευχή «εις ψυχορραγούντα». “Ολα έδειχναν πώς ή ψυχή του προετοιμαζόταν να χωριστεί από το σκήνωμα της. Ό ετοιμοθάνατος στάρετς πήρε μια βαθιά ανάσα καί μετά σήκωσε με κόπο το δεξί του χέρι, το ακούμπησε στο μέτωπο του, μετά στο στήθος, στο δεξί του ώμο καί κατέληξε κουρασμένο στον αριστερό. “Ήταν ή σταυρική επισφράγιση της γήινης πορείας του, το «τετέλεσται» της νίκης. Σέ λίγα λεπτά παρέδωσε την αγία ψυχή του ειρηνικά στα χέρια του Θεοΰ. Στό πρόσωπο του εκείνη τη στιγμή είχε ζωγραφιστεί μια ύπερκόσμια χαρά καί στα χεί-λη του διακρινόταν ένα ουράνιο χαμόγελο. Το πνευματικό κενό πού άφησε πίσω του ήταν πολύ μεγάλο.

Τα λείψανα των Αγίων στάρετς της Όπτινα

Μετά την απελευθέρωση της Ρωσίας από τον άθεϊστικό ζυγό το 1989 έγινε ή έκταφή του καί ανακηρύχτηκε άγιος. Σήμερα τον εύλαβοΰνται πολύ καί τον προσκυνούν παντού. Το ιερό λείψανο του αναπαύεται στο καθολικό της "Οπτινα πού λειτουργεί ξανά κι έχει περίπου εκατό μοναχούς.

Από το βιβλίο του Πέτρου Μπότση"Πατερικό της Όπτινα

Πηγή:proskynitis.blogspot.com